TENTOONSTELLINGSTHEMA 2008: STEEN-GOED STEENGOED

In 2008 heeft de Archeologiestichting in de periode van het museumweekend tot en met het monumentenweekend diverse voorwerpen in het archeologisch museum en op de kasteelruine getoond onder de naam “Steen-goed steengoed”.

Onder steengoed wordt met name verstaan het middeleeuwse aardewerk, dat vanaf de 11e eeuw erg populair was en op en rondom de kasteelruïne in grote hoeveelheden is gevonden. Het bestaat uit kleisoorten die een brandtemperatuur van 1150 tot 1350 graden Celsius doorstaan. Daarmee verschilt het van aardewerk dat tot 1000 graden Celsius wordt gebakken. Steengoed wordt zo hard gebakken dat de klei versintert of verglaast en uit zichzelf nagenoeg waterdicht wordt. Het oudste Europese steengoed is het "Rijnland steengoed". In de omgeving van Siegburg werd in de 11e eeuw de geschikte klei gevonden. Daar kwamen ondermeer de bekende Jakobakannetjes en de Schnellen vandaan. Andere bekende centra in het Rijnland werden Keulen, Langerwehe, Frechen, Westerwald en Raeren. In de torenkamers van de kasteelruïne is divers middeleeuws steengoed tentoongesteld en in een van de kamers is een workshop voor jongeren waar met scherven gewerkt kan worden.

Steen-goed duidt ook op goederen van steen, de harde delfstof die voor allerlei doeleinden werd gebruikt. In het archeologisch museum zijn gebruiksvoorwerpen te zien daterend uit de vroege steentijd. Ook vind je hier de stenen grafkelder, die zo’n 5000 jaar oud is, en uit de Romeinse periode dateert de sarcofaag. Uit de middeleeuwse periode zijn stenen voorwerpen te zien op de kasteelruïne, waaronder de stenen kogels van verschillend formaat, leistenen dakpannen, haardstenen, een hardstenen kruis, een altaarstuk en familiewapens in zandsteen.

Steengoed zijn ook goederen van een kasteel. Steen of stein, twee woorden die synoniem van elkaar zijn, betekent letterlijk kasteel of burcht. In de middeleeuwen heeft het te maken met een stenen onderkomen of een onderkomen op zijn minst gefundeerd op steen. Vroeger waren dat de burchten en later ook de vaste huizen. Namen die op *-stein* eindigen hebben steevast te maken met middeleeuwse kastelen, denk bijvoorbeeld aan kasteel Drakenstein, slot Loevenstein en kasteel Erenstein. Op deze wijze heeft steengoed enerzijds te maken met alle goederen die betrekking hebben op het kasteel en anderzijds het kasteel op zich. Tijdens rondleidingen worden dan ook allerlei voorwerpen getoond die een directe relatie hebben met het kasteel en met de vroegere bewoners die zich Heren van Stein noemden.

Pater Munsters heeft gedurende zijn leven veel onderzoek gedaan naar de geschiedenis van en de vondsten rondom het kasteel. Hij heeft tal van tekeningen gemaakt over de funderingen van het kasteel. Ook heeft hij onderzoek gedaan over diverse bouwstenen en bouwmaterialen van het kasteel. Tal van brieven en correspondentie van pater Munsters zijn in het depot opgeslagen. Een klein deel van die correspondentie kan tijdens rondleidingen worden getoond.

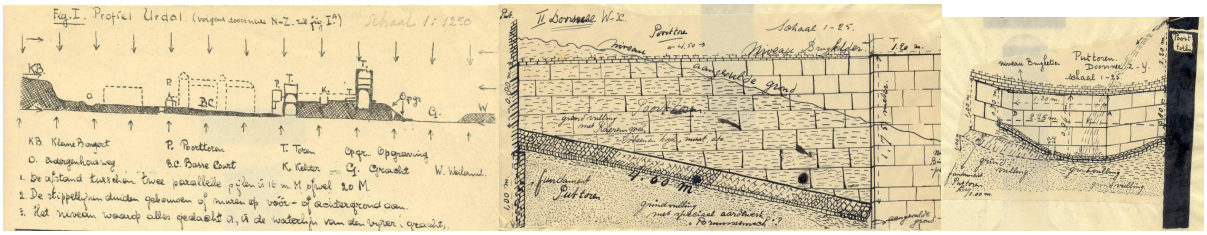

De plaatsnaam Stein. Bij het uitgraven van het Julianakanaal en de haven van Stein in de dertiger jaren is de stenen fundering van de Romeinse villa blootgelegd. Het is niet onwaarschijnlijk dat dit Romeinse “stenen huis” zijn naam aan het dorp heeft gegeven, zoals ook de naburige Steinakker en Tombe dezelfde oorsprong verraden. Stein is een gemeente vol oudheden en diverse opgravingen zijn zelfs internationaal bekend geworden. Versierde potten, maalstenen, pijlspitsen, dissels: dit zijn maar een paar archeologische vondsten uit de Bandkeramische tijd. Sieraden uit de Romeinse en uit de Merovingische periode. Allemaal Steinder oudheden waar Stein trots op is. In het museum van Stein kan men de vele vondsten en de rijke voorgeschiedenis van Stein met eigen ogen aanschouwen.

Tot slot. Tijdens open dagen en rondleidingen zal ook aandacht geschonken worden aan de plantengroei in, op en rondom de stenen van de kasteelruïne. Tijdens rondleidingen worden afbeeldingen van het kasteel door de eeuwen heen getoond. In het museum kunnen films worden getoond, onder meer over de Brikkebekkers. Op DVD kan getoond worden hoe een restaurateur restauratiewerk verricht. Als dat alles bij elkaar niet *“Stein en stein-goot”* is !!!